

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1521. usque ad annum 1525

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118472

§. 39. De nova Lutheri Liturgia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66495)

ter contineatur, neque adorandum sit, hoc Sæc. XVI. A.C. 1523.
 dogma vestrum nos Germanos non mediocri-
 ter commovit, unde vos rogo, ut huic ar-
 ticulo, de quo vos paulo obscurius differere
 videmini, justo super hoc libello edito, lucem
 addatis. Hoc tamen vobis testimonium per-
 hibere volo, quod propius accedatis ad pu-
 ritatem Evangelii, quam omnes alii, quos
 cognoverim.

§. XXXIX.

De nova Lutheri Liturgia.

Denique Lutherus novam formam de Sleid. l. c.
 Missæ & Communionis Wittember- p. 103.
 genſi Ecclesiæ præscripsit. Hadtenuſ, Cochl. 1523.
 inquit, libellis & sermonibus egi inter po- p. 71
 pulos, ut corda primum ab impiis opinionibus
 ceremoniarum avocarem, Christianum,
 & commodum arbitratus me facere, si causa
 fierem, ut contereretur abominatio, quam
 Sathan per hominem peccati in loco sancto
 statuerat. Quare de formula aliqua pia
 missam (ut vocant) & communicandi age-
 mus, nulli prorsus præjudicantes, ne aliam
 amplecti & sequi liceat. In hac formula
 Lutherus, primo inquit, Patrum ordina-
 tiones, qui unum vel alterum psalmum ante
 benedictionem panis & vini orasse leguntur,
 laudabiles fuere, quod Kyrie eleyſon addi-
 derint, placet: etiam Epistolarum & Evan-
 geliorum lectio necessaria fuit, tum additus
Hist. Eccles. Tom. XXXIV. S est

Sæcul. XVI A. C. 1523 *est introitus ex quodam psalmo decerptus, hymnus ille Angelicus, Gloria in excelsis &c. item Gradualia, Alleluja, Symbolum Nicænum, Sanctus, Agnus Dei &c. Quæ omnia, inquit Lutherus talia sunt, ut reprehendi non possint, excepto Canone illo lacero, & abominabili ex multorum lacunis collecto: addita fuerunt etiam offertoria, & collectæ, & prosæ &c. quæ omnia reprobato, præter prosas de Natali Domini, & Spiritu Sancto. Dein rejicit etiam sacrificia pro defunctis, necnon Missas, ut vocant, votivas, cereorum tamen, thurisque usum non reprobat. Præterea præcipit, ut recitato Symbolo, seu explicato dogmate panis & vinum præparentur, interim tamen vino miscere aquam, vel id omittere liberum sit. Prima etiam præfationis verba admittit, vult tamen, ut post illa confestim Institutionis Eucharisticæ verba pronuntientur, eodemque tono, quo oratio Dominica dici solet, recitentur, ac postmodum chorus decantet *Sanctus*, sub quo ad *Benedictus* panis, & calix elevetur, dictaque Oratione Dominica, statim absque alia oratione cantetur *Pax Domini &c.*, His precibus peractis, quæ veluti absolutio est, Sacerdos sibi populoque Eucharistiam administret, interea vero *Agnus Dei &c.* intonetur. *Episcopus*, inquit Lutherus, poterit utramque speciem retinere,*

re, eamque sibi metipſi porrigere, populo autem speciem panis: priusquam speciem vini benedicit, poterit etiam celebrans uti consueta formula Corpus Domini &c. Et quia in ultimis collectis ferme semper mentio fit de Sacrificio, ideo hæc omittendæ sunt, earumque loco subrogari potest alia oratio; omisso etiam, Ite Missa est, semper dicetur Benedicamus Domino, Missaque finietur per illam benedictionem, quæ vel in usu est, vel per aliam ex sacris literis depromptam.

Hæc est nova Missæ forma, quam Lutherus eo fine excogitaverat, ut commentitiam reformationem suam ad singula omnino puncta extenderet: Ubi vero Lutherus de præparatione ad communionem necessaria differit, petentes inquit, non admittantur, nisi rationem fidei suæ reddiderint, Et interrogati responderint, quid sit Cæna Domini, quid præstet, quo usu illa velint potiri? Publicis, non tamen occultis criminibus obnoxios a Cæna excludi, communicaturos autem seorsim uno loco stare jubet, & Confessionem privatam nec necessariam, nec exigendam, utilem tamen Et non contemnendam esse agebat: nec non cuicumque, an per jejunium & preces sese disponere velit, liberum relinquebat, interim volebat, ut utraque species peteretur Et administraretur, illi vero, qui non nisi unicam recipere vo-

æcul. XVI.
A.C 1523.

Sæc. XVI.
A.C. 1523.

lunt, ab utraque excluderentur. Horas Canonicas etiam in die feriali recitari solitas approbat, Missas vero privatas aboleri, atque in diebus Dominicis populum bis in Ecclesia, mane ad Missam, & absoluto prandio ad Vesperas congregari præcipit, atque matutino tempore in Dominicis Evangelium, vespertino autem epistolam populo explicari, tandemque omnia Sanctorum festa aut abrogari, aut in diem Dominicam transferri jubebat.

§. XL.

Lutheri vindiciæ hac super re.

*Slidan. l. 4.
p. 103.
Bossuet. t. I.
p. 308.*

In hujus libelli præfatione ita differit: *Editis libris & pro concione sæpe sum cohortatus homines ad abrogationem Missæ Pontificiæ, propterea vocor seditiosus, sed injuria mihi fit; nec enim unquam docui populum, ut impios cultus auctoritate sua publice aboleret, sed ne Magistratui quidem hoc concessi, nisi forte Ecclesiarum Præsæcti pertinaciter defendant errores. His subjunxit, quoniam vero horrenda est ista Cæna Domini profanatio sicut doctiores nunc agnoscunt, ideo scriptionem hanc & laborem suscepi, ut populus etiam intelligat, & ut usitata illa sacrificia Missarum, non secus atque Sathanam ipsum defugiant. Postea declamat præprimis contra Canonem,*

con-